

Čís. 4567.

Výrobní a hospodářská společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.).

Na výplatu vypověděných podílů člena společenstva jest bez vlivu nepříznivý snad výsledek revise po dni splatnosti podílů.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv I 1560/24.)

Žalobce vypověděl v roce 1921 žalovanému družstvu svých 55 závodních členských podílů. Žalovaná přijala výpověď ku 31. prosinci 1922. Žalobce dožadoval se zaplacení bilanční hodnoty podílů ku dni 31. prosince 1923 (ukončení ručebního roku), vycházejí z toho, že ku dni 31. prosince 1923 připadá na 1 Kč závodního podílu ztráta 0.1464. Žalované společenstvo namítlo, že ztráta jest daleko větší, takže jsou jí podíly úplně vyčerpány. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Soud první stolice zamítl žalobu pro tentokráte, vzav za prokázáno, že ztráta 339.646 Kč 46 h, která se vykazuje v bilanci žalovaného družstva teprve až za rok 1923, byla tu již v době před rokem 1922, tudíž v době, kdy žalobce ještě svými podíly za ztráty ručil, a že proto také zemský svaz živnostenských záložen a družstev v Praze nařídil žalovanému družstvu v revisní zprávě ze dne 25. dubna 1924, aby nevyplácelo splatné závodní podíly a aby valná hromada roku 1924 schválila opravené závěrky za léta minulá. Soudce procesní z toho dovodil, že, dokud se tak nestalo, není tu správné závodní bilance za rok 1922, tvořící podklad žalobního nároku a jeví se tudíž žaloba předčasnou. Avšak ani zprávou o výsledku revise ze dne 25. dubna 1924 ani přípisem Zemského svazu živnostenských záložen a družstev v Praze nikterak není prokázáno, že již za správný rok 1922 byla vykázána u žalovaného družstva ztráta ve výši 339.646 Kč 46 h, vykázána za rok 1923. Z oněch dokladů vychází pouze na jevo, že dle náhledu revidujícího svazu byla aktivita družstva udržována jedine přehodnocením zboží již v době dřívější a uloženo činitelům žalovaného družstva přezkoumání předchozích inventur, což že se stalo, a žalovaná strana netvrdí, že byla již v řádné valné hromadě schválena nějaká oprava bilance za rok 1922. Za tohoto stavu věci může býti pro nárok žalobce směrodatnou jedine bilance za rok 1922, již řádně schválená, vykazující ztrátu pouhých 61.355 Kč 70 h — na kterou žalobce již ve své žalobě vzal zřetel. Ta okolnost, že dodatečně po nastalé již dne 1. ledna 1924 splatnosti podílů žalobcových vznikla jakási pochybnost o správnosti bilance za rok 1922, nemá účinku, zastavujícího výplatu oněch snížených podílů. Pohledávku na jich vrácení posuzovati jest jako každou jinou splatnou pohledávku proti družstvu, která dle Šu 48 čís. 1 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. se musí platiti. Jenom tehdy, kdyby se bylo žalované družstvo již v roce 1923 usneslo na likvidaci, byla by se zastavila výplata (čl. 10 odstavec první slovo »zatím« stanov). V tom smyslu jest též vykládati ustanovení Šu 81 odstavec druhý zákona, neboť nebylo by myslitelné, zadržovati výplatu

podílu člena, jehož ručení dle §u 10. odstavec druhý stanov a §§ 78 a 80 zákona pominulo. Vždyť společenstvo před uplynutím jednorroční propadné lhůty ani nezjistilo úředně usnesením valné hromady větší předluženost, než původně oněch 61.355 Kč 70 h, do bilance pojatých, ani dle §u 49 zákona nezažádalo o vyhlášení úpadku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jest nesporno, že žalobce v roce 1921 vypověděl své závodní členské podíly, že družstvo přijalo výpověď ku dni 31. prosince 1922, takže podíly dle své bilanční hodnoty koncem roku 1922 (čl. 9 stanov) byly splatny dne 1. ledna 1924 (čl. 10 stanov), kdy uplynula jednorroční lhůta ručební (čl. 10, odstavec druhý stanov a §§ 78 a 80 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.). Nesporno jest dále, že hodnota závodních podílů dle bilance z roku 1922, valnou hromadou řádně schválené, činila zažalovaný peníz. Bylo tedy žalované družstvo povinno vyplatiti peníz tento žalobci dnem 1. ledna 1924 a, neučinivši tak, jest v prodlení. Výsledek revise ve dnech 21. až 23. ledna, 13. a 14. března a 15. dubna 1924, nemůže míti vlivu na nárok žalobcův, neboť uplynutím jednorroční ručební lhůty jest žalobce prost jakéhokoli závazku ze společenstevního poměru a nemá ku společenstvu jiného vztahu, než jako každý jiný vč-řitel. Ostatně nebylo dosud zjiřtěno, že bilance za rok 1922 byla pasivní větřím obnosem, než dle účetní závěrky schválené valnou hromadou. Pouhá pochybnost, vyslovená revisním nálezem nemůže býti ještě důvodem zadržení výplaty splatných již žalobcových podílů. Žalobce nemůže býti nucen, by čekal na výplatu těchto svých podílů, určených dle předpisů stanov i zákona. Zákaz, vyslovený v poslední větě revisního nálezu, nemůže míti účinku proti žalobci, který po 31. prosinci 1923 přestal býti členem družstva. Proto právem odvolací soud tímto zákazem vůbec se neobíral.

Čís. 4568.

Převzetí díla za úhrnnou sumu není převzetím díla podle rozpočtu (§ 1170 a) obč. zák.). Podnikatel nemá však ani tu nároku na zvýření úplaty.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1925, Rv I 1638/24.)

Žalující firma ujednala se žalovaným, že mu provede stavitelské práce za úhrnnou odměnu 40.000 Kč, některé práce však nebyly do úhrnné odměny zahrnuty. Žalobu, již domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 111.408 Kč 12 h, procesní soud první stoli-lice zamítl, přiznav žalobkyni pouze umluvených 40.000 Kč, za práce nepauřalované pak 14.998 Kč, kterářto celková úplata však nedosahovala vzájemné pohledávky žalovaného 63.000 Kč. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil a uvedl po právní stránce v d ů v o d e c h: